

Piešťany znamenajú most

V piešťanskej knižnici sme českú spisovateľku, autorku knížiek pre deti a pedagogičku Lenku Rožnovskú privítali prvýkrát vlani v októbri na deviatom ročníku projektu Keď čítanie je čtení. Predviedla sa ako skvelá rozprávačka, no zaujala aj svojím hereckým talentom. Preto nás potešila aj jej prítomnosť na X. Zázračnom oriešku, súčasťou ktorého bolo aj čítanie českých a slovenských autorov deťom. Okrem toho na festivale odprezentovala aj svoju knižku Autíčko Karlík a panenka Bára, ktorú ilustrovala slovenská výtvarníčka Katarína Ilkovičová. A stretla sa s deťmi na besede so svojou českou kolegyňou Ivou Procházkovou. Moderátor Matúš David jej položil niekoľko otázok.

Lenka, aký máte vzťah k Piešťanom? Ako ste sa dostali na festival Zázračný oriešok 2018? Ste tu po prvý raz alebo sem chodíte opakovane?

Jsem tady po druhé a Piešťany pro mne znamenají most. Neuvěřitelný most mezi Moravou, mezi Ostravou a mezi Prahou, pražskými umělci a ilustrátory, protože já se setkávám se svými ilustrátory tady u vás v Piešťanech. V minulém roce to byl pan Milan Starý. Setkala jsem se s paní Ester Starou. Jsou to nádherní lidé. Já jsem z toho setkání měla obrovskou radost. Teď jsem se strašně těšila na Ivu Procházkovou, protože Iva Procházková je spisovatelka mého srdce. Ivu Procházkovou jsem četla jako malá holka a čtu ji i teď jako dospělá žena. Takže, pro mne opravdu Piešťany rovná se most.

Chcel by som sa Vás opýtať na Vašu tvorbu pre deti. Komu sú určené Vaše knihy, skôr starším ročníkom alebo mladším deťom? O čom tie príbehy sú?

Soustředím se na děti předškolního věku a mladšího školního věku. To jsou děti, kteří se učí číst, takže ty texty tomu musí odpovídat. Větná skladba je velice jednoduchá, slova se často opakují, protože děti si fixují tvar daného slova a pak jim čtení jde jednodušeji. Mám dokonce takový příkaz z nakladatelství Grada, že smím knížku napsat tak, že každá kniha bude mít šestnáct kapitol a jedna kapitola smí mít jen osmáct znaků. Ono se to řekne, že to je jednoduché, ale není to tak jednoduché, když opravdu celý příběh vtěsnáte do tohoto rozsahu. Opravdu člověk musí zvažovat, zdali toto slovo do toho příběhu patří, nebo už je nadbytečné.

S Vašimi knihami, či už pre chlapcov alebo pre dievčatá sa spája určitá metóda čítania, ktorá práve súvisí s tým vekom, keď sa učia čítať. O čo ide?

Je to takzvaně genetická metoda čtení, ale není to nic nového. Už v roce 1913 s tím přišel Josef Kožíšek v jeho čítance Poupata a tato metoda je takzvaně hlásková čtení. Ty děti se naučí slabikovat, vy to možná znáte, slabikování, když řeknete tabule. Slovo tabule se slabikuje takto: t-a, ta, b-u, bu, l-e, le, ta, bu, le, tabule. Je to velice náročný postup. Dítě, které se učí číst genetickou metodou už zná třeba ze školky tvar některých písmen, velkých písmen, a už čte tímto způsobem: t, a, b, u, l,

e. A ono už to slyší, takže to už nemusí slabikovat a řekne přímo tabule. Tato metoda se ukazuje, že je vhodnější pro ty děti, které třeba mají nějakou dyslektickou poruchu a já jsem ráda, že třeba nakladatelství se vydalo touto cestou a dáváme prostor i těm čtenářům, kteří se chtějí naučit číst.

V knihách o Báře, alebo o autičku, prosím, povedzte ešte ich názov, ukončujete zámerne kapitoly nejakou myšlienkovou vetou. Aby sme nalákali mladých čitateľov na to, aby si tie knihy vzali, čo môžu nájsť na konci jednotlivých kapitol a v akých knihách sa to vyskytuje?

Vyskytuje se to právě v téhle párové knížce. To jsou dvě párové knížky. Jedna knížka, Panenka Bára, je určena primárně děvčatům, ale samozřejmě i kluci si ji mohou přečíst a druhá knížka, Autíčko Karlík, je určena klukům. Tyto knížky jsou v principu velice krátké, vyskytují se tam krátká slova, krátké věty a každá ta krátká kapitola je zakončená větou: A tak si myslím. A dále to pokračuje shrnutím celé té kapitoly. Důležité je to: A tak si myslím. Děti když to vidí desetkrát za sebou napsáno, tak už když to čte po čtvrté, po páté tak už nad tím slovíčkem až tak moc nepřemýšlí. Prostě, už to má v těch očích a v mozku zafixováno, že toto slovíčko velice rychle přečtu.

Veľmi pekne ďakujem. Poslednou otázkou by som Vás chcel prepojiť so slovenskou ilustrátorkou Katarínou Ilkovičovou. Ona Vám ilustrovala knižky. Ako dobre sa poznáte? A ako vlastne vznikla táto spolupráca?

S Katarínkou jsme se osobně setkali až tady u vás v Piešťanech, co mně opravdu velmi těší. Ale já jsem jí znala samozřejmě. Ona dělá učebnice, kreslila krásné knížky a já jsem znala její tvorbu, takže byla jsem moc ráda, když mi nakladatelství dojednali její ilustrace a první naše společná knížka se jmenovala Ukradená písmenka. Tam nakreslila krásného klokana, který ukradl dětem ve škole písmenka a pak je musel vrátit a samozřejmě je vracel za pohádky. Další knížky jsou ty dvě párové Autíčko Karlík, Panenka Bára a poslední knížka, kterou jsme vydali v loni se jmenuje Kocour Josef.

Ďakujeme Vám za rozhovor a želáme Vám veľa úspechov v ďalšej tvorbe.

Piešťany 23. 5. 2018

Projekt: Zázračný oriešok 2018

Akcia: Prekvapivé príhody holčičky Cilky a panenky Báry

Autor rozhovoru: Matúš David

Účastník rozhovoru: Lenka Rožnovská

Prepis audionahrávky: Petra Barančíková